

IHMISOIKEUSSOPIMUSTEN VALVONTAELINTEN VIIMEISIMMÄT SUOSITUKSET: Ulkomaalaiset, maahanmuuttajat, turvapaikanhakijat ja pakolaiset

Suosittelusten perusteella hallituksen tulee ryhtyä toimiin ja raportoida seuraavalla määräaikaissraportoinnin kierroksella tuloksista. Koosteessa suosittelukset on huomioitu vuoden 2022 loppuun asti. Suositukset on kirjattu suoraan sellaisenaan, ilman analyysiä tai painotuksia. Joitakin alle- viivauksia on kuitenkin tehty lukemisen helpottamiseksi. Suositukset ovat alun perin englanniksi, käännökset ovat epävirallisia. Joidenkin komiteoiden suosittelukset ovat koosteessa englanniksi.

Sisällön rajaukset: Kooste ei sisällä kaikkia suositteluksia, jotka voivat koskea koosteessa käsiteltäviä ryhmiä. Kooste sisältää lähtökohtaisesti suositteluksia, joissa on nimenomaisesti mainittu ulkomaalaistaustaiset, maahanmuuttajat, turvapaikanhakijat tai pakolaiset. Kooste ei pääasiassa sisällä esimerkiksi sellaisia suositteluksia, joissa on yleisluontoisesti mainittu ”haavoittuvassa asemassa olevat” tai ”vähemmistöt”. Esimerkiksi laajemmin rasismista ja syrjinnästä on erilliset suositteluskoosteet. Kooste ei sisällä ihmiskauppaan liittyviä suositteluksia (kts. suositteluskoosteet ihmiskaupasta) eikä pakkoavioliittoja tai sukuelinten silpomista koskevia suositteluksia (kts. suositteluskoosteet naisiin kohdistuvasta väkivallasta).

Lyhenteet:

NKV: Naisiin kohdistuva väkivalta

Sisällys

YHDISTYNEET KANSAKUNNAT	2
Naisten syrjinnän poistamista käsittelevä komitea 2022 (CEDAW/C/FIN/CO/8)	2
YK:n Ihmisoikeuskomitea 2021 (CCPR/C/FIN/CO/7)	5
YK:n Taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien komitea (ICESCR) 2021 (E/C.12/FIN/CO/7)	8
Rotusyrjinnän poistamista käsittelevä komitea 2017 (CERD/C/FIN/CO/23)	13
Kidutuksen vastainen komitea 2016 (CAT/C/FIN/CO/7)	16
Lapsen oikeuksien komitea 2011 (CRC/C/FIN/CO/4).....	18
YK:n yleismaailmallinen määräaikaistarkastelu (UPR) 2022 (A/HRC/WG.6/41/L)	20
YK:n itsenäinen asiantuntija ikääntyneiden henkilöiden ihmisoikeuksien nautinnasta 2022 (A/HRC/51/27/Add.1)	24
EUROOPAN NEUVOSTO	25
Euroopan neuvoston kidutuksen vastainen komitea (CPT/Inf (2021) 7)	25
Euroopan sosiaalisten oikeuksien komitea 2019.....	27
Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastaisen komission (ECRI) Suomea koskeva viides raportti (CRI(2019)38)	27
Euroopan neuvoston naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan asiantuntijaryhmä (GREVIO/Inf(2019)9)	28
Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun Nils Muižnieksin Suomea koskeva raportti (CommDH(2012)27)	30

YHDISTYNEET KANSAKUNNAT

Valvontaelin	Suositus	Tiivistelmä
<p>Naisten syrjinnän poistamista käsittelevä komitea 2022 (CEDAW/C/FIN/CO/8)</p>	<p>Visibility of the Convention, the Optional Protocol and the Committee's general recommendations</p> <p>11. The Committee welcomes the information that the Committee's concluding observations are directly distributed to the President of the Republic, Parliament, the ministries, the supreme court, the National Human Rights Institution, special ombudsmen, advisory boards, the Association of Finnish Local and Regional Authorities, the Åland Government, churches, religious communities, human rights institutes at universities and numerous civil society organizations. It also notes that the State party has provided capacity building programmes for prosecutors, the police, other law enforcement officers, teachers and military conscripts. It nevertheless regrets the absence of information on the inclusion of specific information on the Convention and the Committee's views under the Optional Protocol thereto, as well as the Committee's general recommendations in such programmes. The Committee is concerned that the formats in which information related to the Convention is made available may exclude certain groups, such as <u>migrant women</u> who do not speak or read the national languages and may therefore not be aware of their rights under the Convention or the remedies available to them.</p> <p>12. Recalling its previous concluding observations (CEDAW/C/FIN/CO/7, para. 9), the Committee recommends that the State party further strengthen its efforts to make widely known and give publicity to the Convention and the Optional Protocol thereto, including through means that will allow access to women and girls who are not conversant in the State party's official languages, as well as to facilitate access to information about the general recommendations and the views and recommendations of the Committee on individual communications and inquiries under the Optional Protocol.</p>	<p>Levittää CEDAW-sopimusta ja mahdollistaa yleissuositusten ja suositusten saatavuus myös muilla kuin kansalliskielillä.</p>
	<p>Temporary special measures</p> <p>17. The Committee welcomes the efforts of the State party to strengthen the participation of migrant women in political and public life, education and the labour market. It also takes note of the government resolution of 2015 requiring the boards of large and medium-sized listed companies to have a minimum of 40 per cent of both women and men on their boards. The Committee is, however, concerned that there have been no</p>	<p>c) heikommassa asemassa olevien, kuten maahanmuuttajanaisten, osallistuminen poliittiseen ja julkiseen elämään.</p>

	<p>positive developments towards this minimum quota for women in recent years.</p> <p>18. In line with article 4(1) of the Convention and the Committee’s general recommendation No. 25 (2004) on temporary special measures, the Committee recommends that the State party:</p> <p>(c) Continue and further strengthen specific temporary special measures to accelerate the participation of women belonging to disadvantaged groups such as migrant women, Roma women, Sami women, single mothers, older women and women with disabilities, in political and public life, decision-making, education and the labour market.</p>	
	<p>Discriminatory gender stereotypes</p> <p>19. The Committee notes that parliament is discussing a government proposal to make committing a crime on a gender-based motive an aggravating circumstance for hate speech offences and other offences.. The Committee nevertheless notes with concern:</p> <p>(a) That hate speech, including misogynist speech, has risen considerably as a percentage of all hate crimes from 37 per cent in 2016 to 52 per cent in 2020;</p> <p>20. Recalling the Committee’s previous recommendations (CEDAW/C/FIN/CO/8, para.27) the Committee recommends that that the State party:</p> <p>(a) Take steps to criminalize sexist, misogynist and other forms of gender-related hate speech, including against migrant women and women belonging to national minorities;</p>	<p>a) Toimia mm. maahanmuuttajanaisiin kohdistuvan sukupuoleen perustuvan vihapuheen kriminalisoimiseksi.</p>
	<p>Equal participation in political and public life</p> <p>27. The Committee welcomes the high percentage of women in the State party’s parliament (45.5 per cent), among the State party s representatives in the European Parliament (57.1 per cent) and as ambassadors in the civil service (50%). The Committee notes with concern, however, that:</p> <p>(b) <u>Migrant women</u>, women with disabilities, women from ethnic minorities and Roma women are underrepresented in political and public life and notes the lack of statistical data on their situation;</p> <p>28. Reiterating its previous recommendations (CEDAW/C/FIN/CO/7, para. 23, and recalling its general recommendation No. 23 (1997) on women in political and public life and its general recommendation No. 25 on temporary special measures, the Committee recommends that the State party:</p>	<p>b) Toimia varmistaakseen, että naisten representaatio julkisessa elämässä edustaa monimuotoisuutta.</p>

	<p>(b) Put in place measures, including temporary special measures, to ensure that the representation of women in political and public life, and particularly in leadership positions, reflects the full diversity of the population;</p>	
	<p>Employment</p> <p>31. The Committee welcomes the recent legislative amendments providing equal family leave for both parents and additional leave to single parents. It takes note of the State party's efforts to eliminate gender segregation in the labour market and its intention to reduce the gender pay gap to 12 per cent by 2025. The Committee nevertheless notes with concern:</p> <p>(c) The difficulties experienced by women belonging to ethnic minorities, migrant women and women with disabilities in accessing secure, well-paid and full time work;</p> <p>(c) Develop effective strategies and policies to improve women's access to secure, well-paid jobs with a particular emphasis on disadvantaged groups of women, including migrant women, women from ethnic minority groups, single mothers, older women and women with disabilities;</p>	<p>c) Erityisesti mm. etnisiin vähemmistöihin kuuluvien naisten pääsy turvallisiin ja hyväpalkkaisiin töihin.</p>
	<p>Disadvantaged groups of women</p> <p>37. The Committee notes with appreciation that separate wings for women inmates will be established in six prisons to ensure their safety and well-being. It also notes the State party's indication that proposed amendments to the Law on the promotion of integration to facilitate the integration of <u>migrant women</u> in society and strengthen their access to the labour market. It further notes that the third national policy on the Roma under preparation focuses on the status of several groups within the Roma community, including Roma women. The Committee notes with concern, however, the lack of information on specific measures to address the situation of women who face intersecting forms of discrimination, in particular migrant women, Roma women, older women and women with disabilities.</p> <p>38. The Committee recommends that in its next report the State party provide detailed information on targeted measures to ensure equal rights and opportunities for women who face intersecting forms of discrimination, including <u>migrant women</u>, Roma women, older women and women with disabilities.</p>	<p>Seuraavassa raportissa tietoa toimista moniperustaista syrjintää kohtaavien naisten, mm. maahanmuuttajanaisten, oikeuksien turvaamiseksi.</p>
	<p>Ratification of other treaties</p> <p>44. The Committee notes that the adherence of the State party to the nine major international human rights instruments would enhance the enjoyment by women of their human rights and fundamental freedoms in all aspects of life. The</p>	<p>Ratifiointi: yleissopimus siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista</p>

	<p>Committee therefore encourages the State party to ratify the International Convention on the <u>Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families</u> and the Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance, to which it is not yet a party.</p>	
<p>YK:n Ihmisoikeuskomitea 2021 (CCPR/C/FIN/CO/7)</p>	<p>Ihmisoikeusvaikutusten arviointi</p> <p>6. Komitea panee merkille, että eri toimijat, kuten lainsäädännön arviointineuvosto, arvioivat lainsäädäntöehdotusten ja muiden politiikkaehdotusten ihmisoikeusvaikutuksia. Komitea panee myös merkille, että oikeuskansleri ja eduskunnan perustuslakivaliokunta valvovat lainsäädännön perustuslainmukaisuutta ja ihmisoikeusvelvoitteiden noudattamista. Se on kuitenkin huolestunut tiedoista, joiden mukaan tätä arviointia ei tehdä järjestelmällisesti ja arviointi vaikuttaa vain rajallisesti lasten, naisten, <u>turvapaikanhakijoiden, maahanmuuttajien</u> ja saamelaiden oikeuksien ylläpitämiseen, etenkin kun on kyse tätä aihetta koskevien tietojen keruusta ja tarkastelusta (2 artikla).</p> <p>7. Sopimusvaltion tulisi tehostaa järjestelmiä, joiden avulla arvioidaan lainsäädäntö- ja politiikkaehdotusten ihmisoikeusvaikutuksia ennen ehdotusten hyväksymistä, jotta varmistettaisiin niiden olevan sopusoinnussa yleissopimuksen kanssa erityisesti silloin, kun ne koskevat haavoittuviin ryhmiin kuuluvien ihmisten oikeuksia.</p> <p>Sopimusvaltion tulisi myös tehostaa järjestelmäänsä, jonka avulla se kerää luotettavia, eriteltyjä tietoja arvioidakseen lainsäädännön ja politiikan vaikutuksia yleissopimuksella turvattuihin oikeuksiin.</p>	<p>Ihmisoikeusvaikutusten arviointi ennen ehdotusten hyväksymistä.</p> <p>Eriteltyä tiedonkeruuta.</p>
	<p>Yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo</p> <p>12. Komitea panee merkille ne lainsäädäntö- ja politiikkatoimet, jotka sopimusvaltio on toteuttanut ehkäistäkseen ja torjuakseen syrjintää ja edistääkseen sukupuolten tasa-arvoa. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että yhdenvertaisuusvaltuutettu voi saattaa syrjintäasioita yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan käsiteltäväksi vain kaikkien asianosaisten suostumuksella ja etteivät uhrin voi hakea hyvitystä lautakunnasta vaan ainoastaan tuomioistuimesta pitkällisessä oikeudenkäynnissä. Komitea panee huolestuneena merkille myös sen valtuuskunnan myöntämän seikan, ettei yhdenvertaisuuslaki ole vielä laajalti tunnettu yleisesti, minkä vuoksi syrjinnän uhrin hakevat oikeutta vaihtelevien ja joskus sekavien kanavien kautta. Komitea on huolestunut myös vammaisten naisten ja etnisten vähemmistötaustaisten naisten vähäisestä poliittisesta edustuksesta ja että tästä asiasta on saatavilla eriytettyjä tilastotietoja vain niukasti (2 ja 26 artikla).</p> <p>13. Sopimusvaltion tulisi</p>	<p>Etnisten vähemmistötaustaisten naisten osallistuminen julkisella ja yksityisellä sektorilla.</p>

	<p>(e) tehostaa pyrkimyksiään lisätä naisten, erityisesti vammaisten naisten ja etnisten vähemmistötaustaisten naisten, osallistumista julkisella ja yksityisellä sektorilla ja heidän edustustaan korkeimmalla tasolla sekä parannettava tiedonkeruutaan tämän osalta.</p>	
	<p>Vihapuhe ja viharikokset</p> <p>14. Komitea panee merkille, että sopimusvaltio on pyrkinyt torjumaan vihapuhetta ja viharikoksia erilaisilla toimilla, kuten hyväksymällä kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisyn toimenpideohjelman ja käynnistämällä nettipoliisien toiminnan poliisilaitoksilla. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että haavoittuviin ryhmiin ja vähemmistöryhmiin, kuten naisiin, <u>afrikkalaistaustaisiin, muslimeihin</u>, lesbo-, homo- ja biseksuaaleihin, transsukupuolisiin sekä romani- ja juutalaisyhteisöihin kohdistuu edelleen suvaitsemattomuutta, ennakkoluuloja, vihapuhetta ja viharikoksia erityisesti joukkoviestimissä ja sosiaalisissa verkostoissa. Tässä suhteessa komitea pitää valitettavana, ettei politiikka- ja tiedottamistoimien vaikutuksista ja vaikuttavuudesta vihapuheen ja viharikosten vähentämisessä ole saatavilla yksityiskohdaisia tietoja ja ettei tietoja tästä asiasta kerätä riittävästi (2, 19, 20 ja 26 artikla).</p> <p>15. Sopimusvaltion tulisi tehostaa pyrkimyksiään torjua yleissopimuksen 19 ja 20 artiklan sekä mielipiteen- ja sananvapautta koskevan komitean yleiskommentin nro 34 (2011) mukaisesti muun muassa rotuun, etniseen taustaan, uskontoon tai seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvaa syrjintää, vihapuhetta ja kehottamista syrjintään tai väkivaltaan. Sopimusvaltion tulisi muun muassa</p> <p>(a) parantaa aihetta koskevien tietojen keruuta ja ryhtyä tehokkaisiin toimiin vihapuheen ehkäisemiseksi sekä verkossa että sen ulkopuolella, tuomita vihapuhe päättäväisesti ja julkisesti sekä tehostaa pyrkimyksiä puuttua verkossa esiintyvään vihapuheeseen;</p> <p>(b) tehostaa tiedottamistoimiaan, joilla pyritään edistämään ihmisoikeuksien kunnioittamista ja monimuotoisuuden suvaitsemista sekä oikaisemaan ja poistamaan rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvat stereotyyppiset ennakkoluulot;</p> <p>(c) kannustaa ilmoittamaan viharikoksista ja varmistaa, että viharikokset tutkitaan perusteellisesti, rikoksenteelijät asetetaan syytteeseen ja heitä rangaistaan ja että uhrien käytettävissä on tehokkaat oikeuskeinot;</p> <p>(d) antaa asianmukaista koulutusta vihapuheen ja viharikosten käsittelemisestä keskus- ja paikallishallinnon viranomaisille, lainvalvontaviranomaisille, tuomareille ja syyttäjille sekä monimuotoisuuden hyväksymisen edistämisestä jouk-</p>	<p>Tehostaa pyrkimyksiä torjua mm. rotuun ja etniseen taustaan perustuvaa syrjintää, vihapuhetta ja kehottamista syrjintään ja väkivaltaan</p> <p>a) parantamalla tiedonkeruuta, tuomitsemalla vihapuhe julkisesti ja ehkäisemällä vihapuhetta erityisesti verkossa</p> <p>b) Monimuotoisuuden suvaitsemisen edistäminen tiedottamisella; Stereotyyppien poistaminen</p> <p>c) Viharikosten tutkiminen perusteellisesti ja rikosentekijöiden rankaiseminen sekä uhrien oikeussuojakeinot</p> <p>d) Koulutusta viranomaisille vihapuheesta ja viharikoksista</p>

	<p>koviestimissä työskenteleville.</p> <p>Etninen profilointi</p> <p>16. Komitea panee merkille ulkomaalaislaissa säädetyn etnisen profiloinnin kiellon ja tätä aihetta käsittelevän koulutuksen antamisen lainvalvontaviranomaisille. Komitea on kuitenkin edelleen huolestunut tiedoista, joiden mukaan poliisi on harjoittanut etnistä profilointia (2, 12, 17 ja 26 artikla).</p> <p>17. Sopimusvaltion tulisi ryhtyä tarvittaviin toimiin varmistaakseen, että etninen profilointi kielletään lainvalvontaviranomaisilta sekä lainsäädännössä että käytännössä, ja estääkseen ulkonäköön, ihonväriin tai etniseen tai kansalliseen alkuperään perustuvan erilaisen kohtelun. Sopimusvaltion tulisi jatkaa pyrkimysään antaa kaikille lainvalvontaviranomaisille asianmukaista koulutusta estääkseen etnisen profiloinnin tosiasiallisesti ja arvioidakseen säännöllisesti tämän koulutuksen vaikutuksia.</p>	<p>Etnisen profiloinnin kieltäminen lainvalvontaviranomaisilta myös käytännössä.</p> <p>Jatkaa koulutusta lainvalvontaviranomaisille sekä arvioida koulutusten vaikutusta.</p>
	<p>Ulkomaalaisten kohtelu, mukaan lukien turvapaikanhakijat ja kansalaisuudettomat</p> <p>32. Komitea pitää myönteisinä sopimusvaltion pyrkimyksiä parantaa maahan saapuneiden lasten tilannetta ja kansainvälistä suojelua nauttivien mahdollisuutta saada henkilöllisyysasiakirjoja sekä myös säädoehdotusta, jonka tarkoituksena on mahdollistaa oikeudellisen neuvonnan saanti turvapaikkahaastattelujen aikana. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että oikeutta esittää uusia tietoja turvapaikan uusintahakemuksissa rajoitetaan ja että perheenyhdistämiselle on esteitä, kuten toimeentuloedellytys. Komitea panee merkille, että sopimusvaltio on ottanut käyttöön säilöönnoton vaihtoehtoja, kuten asumisvelvollisuuden, mutta on huolestunut näihin vaihtoehtoihin toimenpiteisiin liittyvistä rajoittavista ilmoittautumisvelvollisuuksista ja riittämättömästä tiedonkeruusta säilöönnoton ja sen vaihtoehtojen osalta. Komitea panee merkille, että alle 15-vuotiaiden ilman huoltajaa maahan saapuneiden turvapaikanhakijoiden säilöönnotto on kielletty lailla ja että 15–17-vuotiaita ilman huoltajaa maahan saapuneita lapsia ei saa ottaa säilöön turvapaikkaprosessin aikana. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että lasten säilöönnotto on edelleenkin mahdollista silloin, kun lapsi on jo saanut täytäntöönpanokelpoisen kielteisen turvapaikkapäätöksen ja kun muut vähemmän rajoittavat varotoimet ovat riittämättömiä. Komitea kiittää sitä, että Suomessa syntyneille lapsille myönnetään kansalaisuus ilman eri toimenpiteitä, jos he muutoin jäisivät kansalaisuudettomiksi, mutta on kuitenkin huolestunut kansalaisuudettomien määrästä sopimusvaltiossa (2, 6, 7 ja 13 artikla).</p> <p>33. Sopimusvaltion tulisi</p>	<p>a) Eryityisesti ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten oikeuksien vahvistaminen</p> <p>b) Turvapaikanhakijoille hyvälaatuiset oikeusapupalvelut</p> <p>c) Rajoitukset esittää uutta tietoa uusintahakemuksissa eivät saa loukata palautuskieltoa</p> <p>d) Poistaa perheenyhdistämisen esteet, kuten toimeentuloedellytyksen</p> <p>e) säilöönnotto viimeisenä keinona, säilöönnoton vaihtoehtot ja lasten säilöönnoton kieltö</p> <p>f) Kansalaisuudettomien suojelu → käyttöön tehokas määrittämismenettely</p>

	<p>(a) jouduttaa pyrkimyksiään vahvistaa maahan tulleiden, etenkin ilman huoltajaa saapuneiden, lasten oikeuksia ottaen huomioon, että lasten etua on kunnioitettava;</p> <p>(b) jatkaa pyrkimyksiään mahdollistaa turvapaikanhakijoille hyvälaatuisten oikeusapupalvelujen saanti koko turvapaikkaprosessin ajan;</p> <p>(c) varmistaa, että rajoitukset, jotka estävät uusien tietojen esittämisen turvapaikan uusintahakemuksissa, eivät loukkaa palauttamiskiellon periaatetta;</p> <p>(d) arvioida uudelleen perheenyhdistämismenettelynsä, muun muassa poistaakseen perheenyhdistämisen esteet, kuten toimeentuloedellytyksen;</p> <p>(e) lisätä säilöönoton vaihtoehtojen käyttöä, käyttää turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten säilöönottoa vasta viimesijaisena keinona ja harkita kieltävänsä yleisesti lasten säilöönoton maahanmuuton yhteydessä. Sopimusvaltion olisi myös parannettava säilöönoton ja sen vaihtoehtojen käyttöä koskevien tietojen keruuta;</p> <p>(f) vahvistaa kansalaisuudettomien suojelua muun muassa ottamalla käyttöön kansalaisuudettomuuden määrittämiseen tarkoitettun tehokkaan menettelyn, jossa noudatetaan tarkoin määrättyjä menettelynäkökohtia ja -takeita.</p>	
<p>YK:n Taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien komitea (CESCR) 2021 (E/C.12/FIN/CO/7)</p>	<p>Tiedonkeruu</p> <p>12. Komitea panee arvostaen merkille, että taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien nauttiminen on sopimusvaltiossa yleisesti ottaen korkealla tasolla. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että jotkin väestönosat ovat syrjäytyneitä ja vähäosaisia yleissopimuksella turvattujen oikeuksien käytön suhteen, kuten näissä päätelmissä todetaan, ja että eriteltyjen tilastotietojen puuttumisen vuoksi on vaikea arvioida luotettavasti eriarvoisuuden ja syrjinnän laajuutta ja saada tietoja käytettäväksi tätä asiaa koskevia toimintaperiaatteita muodostettaessa (2 artiklan 2 kappale).</p> <p>13. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio parantaa tiedonkeruujärjestelmäänsä, jotta se tuottaisi luotettavia, kiellettyjen syrjintäperusteiden mukaan eriteltyjä tietoja ja jotta pystyttäisiin tunnistamaan ne ryhmät, jotka ovat muita heikommassa asemassa käyttäessään taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksiaan. Tältä osin komitea suosittelee myös, että sopimusvaltio a) soveltaa osallistavaa lähestymistapaa ja asianmukaisia menetelmiä kerätäkseen tietoja vaikeasti laskettavista, syrjäytyneistä väestöryhmistä ja niistä ihmisistä, jotka voivat jäädä perinteisten kotitalouksiin kohdistuvien tutkimusten ulkopuolelle; ja b) käyttää itsemäärittelyn periaatteen pohjalta sijaismuuttujia kiertääkseen lailla säädetyn kiellon, jonka mukaan tietoja ei saa kerätä etnisyyden perusteel-</p>	<p>Tiedonkeruujärjestelmän parantaminen, jotta TSS-oikeuksien kannalta heikommassa asemassa olevat tunnistetaan.</p>

	<p>la. Komitea kehottaa sopimusvaltiota perehtymään Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusvaltuutetun toimiston (OHCHR) julkaisuun ihmisoikeusperustaisesta lähestymistavasta tietoihin.</p>	
	<p>Yhdenvertaisuus</p> <p>14. Komitea panee huolestuneena merkille tiedot sellaisten ryhmien kuin saamelaiden tai <u>maahanmuuttajataustaisten</u> jatkuvasta syrjinnästä, joka väistämättä vaikeuttaa oikeuksien yhdenvertaista käyttämistä muun muassa työelämän, asumisen ja koulutuksen alalla. Komiteaa huolestuttavat myös tiedot näiden ryhmien näkymättömyydestä sopimusvaltion yhteiskunnassa (2 artiklan 2 kappale).</p> <p>15. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio uudistaessaan yhdenvertaisuuslakia ja muuta syrjintään liittyvää lainsäädäntöään</p> <p>a) laajentaa lainsäädäntönsä soveltamisalan käsittämään yksilöiden harjoittaman syrjinnän ja</p> <p>b) tehostaa syrjinnän vastaista institutionaalista kehystä.</p> <p>Komitea suosittelee lisäksi, että sopimusvaltio panee rasismien ja syrjinnän vastaisen toimintaohjelman ja muut aiheeseen liittyvät toimintaperiaatteet täytäntöön osallistavasti, kiinnittäen erityistä huomiota syrjintään taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien käyttämisessä sekä etniseen enemmistöön kuulumattomien ryhmien näkyvyyden lisäämiseen edistääkseen nykyistä suurempaa kunnioitusta kulttuurista moninaisuutta kohtaan sopimusvaltiossa. Komitea kiinnittää sopimusvaltion huomiota yleiskommenttiin nro 20 (2009) yhdenvertaisuudesta taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien nauttimisessa.</p>	<p>Syrjinnänvastaisen lainsäädännön uudistaessa:</p> <p>a) soveltamisala yksilöiden harjoittamaan syrjintään</p> <p>b) institutionaalista kehystä</p> <p>Osallistava rasismien ja syrjinnän vastaisen toimintaohjelman toimeenpano</p> <ul style="list-style-type: none"> - erityisesti TSS-näkökulmasta; - huomiota etnisten vähemmistöjen näkyvyyden lisäämiseen
	<p>Työttömyys</p> <p>23. Vaikka komitea pitää tervetulleina sen kaltaisia toimia kuin nuorisotakuuohjelma ja oppisopimusmallin parantaminen sekä muita nuorisolain mukaisesti toteutettuja toimia, komitea on huolestunut siitä, että nuorilla on vaikeuksia saada vakituista ja kunnollista työtä. Lisäksi komitea on huolestunut siitä, että covid-19 -kriisin vuoksi työpaikkoja on hävinnyt erityisesti niiltä ihmisryhmiltä, jotka ovat perinteisestikin kärsineet työttömyydestä, kuten nuorilta, vammaisilta henkilöiltä, yli 50-vuotiailta ja <u>maahanmuuttajataustaisilta naisilta</u> (6 artikla).</p> <p>24. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio vahvistaa erikoistuneita palvelujaan, kuten työvoiman palvelukeskuksia, avustukseen ja tukeeseen työnhakijoita, jotta he pystyisivät tunnistamaan ja löytämään vapaita työpaikkoja, etenkin co-</p>	<p>TE-palveluiden vahvistaminen avustukseen työnhakijoita.</p> <p>Koronapandemian työlainsäädännön väliaikaiset muutosten täytäntöönpanon seuranta</p>

	<p>vid-19 -kriisin vähennettyä työllistymismahdollisuuksia.</p> <p>Komitea suosittelee myös, että sopimusvaltio seuraa covid-19 -pandemian vuoksi tehtyjen työlainsäädännön väliaikaisten muutosten täytäntöönpanoa es-tääkseen työnantajia käyttämästä niitä väärin ja varmistaakseen, että lomautetut työntekijät otetaan tosiasiallisesti takaisin työhön heti, kun olosuhteet sen sallivat.</p>	
	<p>Työolot</p> <p>25. Komitea panee huolestuneena merkille tiedot, joiden mukaan työehtosopimusten vähimmäispalkkamääräyksiä ei aina noudateta varsinkaan <u>vierastyöläisten</u> osalta. Komitea on huolestunut myös siitä, ettei maatalousalan kausityöntekijöiden, kuten metsämarjanpoimijoiden, työhön liittyviä oikeuksia ole turvattu lailla riittävästi. Koska nämä työntekijät työskentelevät usein ilman sopimusta, he ovat alttiita hyväksikäytölle (7 artikla).</p> <p>26. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio tutkii ilmoitukset työehtosopimusten palkkamääräysten rikkomisista ja lisää työsuojelutarkastuksia niillä elinkei-noelämän aloilla, joilla näitä rikkomisia voi todennäköisesti tapahtua.</p> <p>Komitea suosittelee myös, että sopimusvaltio parantaa näiden alojen ilmoitus-järjestelmiä tehdäkseen niistä helposti saavutettavia, auttaakseen rikkomusten uhreja saamaan hyvitystä ja varmistaakseen, että määräyksiä rikkoneille – ul-komailla sijaitsevillekin – työnantajille määrätään seuraamukset.</p> <p>Lisäksi komitea suosittelee, että sopimusvaltio ulottaa työ- ja sosiaaliturvalain-säädäntönsä koskemaan myös kausityöntekijöitä, myös maatalousalalla työskenteleviä, ja varmistaa siten muun muassa, että he saavat oikeudenmukaisen, työolojaan vastaavan palkan.</p> <p>Tältä osin komitea kehottaa sopimusvaltiota perehtymään oikeutta oikeuden-mukaisiin ja suotuisiin työoloihin koskevan yleiskommentin nro 23 (2016) 47 kohtaan.</p>	<p>Tutkia ilmoitukset palkkamääräysten rikko-misista ja lisätä työsuojelutarkastuksia.</p> <p>Ilmoitusjärjestelmien parantaminen → saavu-ttavuus.</p> <p>Työ- ja sosiaaliturvalainsäädännön ulottami-nen koskemaan kausityöntekijöitä, myös maatalousalalla.</p>
	<p>Lasten ja perheen suojele</p> <p>32. Komitea on huolestunut tiedoista, joiden mukaan lapsia sijoitetaan aiempaa use-ammin sijaishuoltoon eikä <u>paperittomien siirtolaisten lapsia</u> ja <u>ilman huoltajaa maahan saapuneita lapsia</u> auteta riittävästi (10 artikla).</p> <p>33. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio pyrkii ensisijaisesti pitämään lapset huollettavana omassa perheessään tai palauttamaan heidät sinne sekä varmistaamaan perheille mahdollisuuden saada erityyppistä tukea lasten huoltamiseen.</p>	<p>Lapset ensisijaisesti omassa perheessä; Ennaltaehkäisevät palvelut; resurssien riittävyys; paperittomien maahanmuuttajien lasten ja yksin saapuneiden lasten pääsy sote-palveluihin.</p>

	<p>Tältä osin komitea suosittelee, että sopimusvaltio lisää ennalta ehkäisevien sosiaalihuoltopalvelujen valmiuksia, puuttuu havaittuun pulaan pätevistä henkilöistä ja varmistaa, että luvattomien maahanmuuttajien lapset ja ilman huoltajaa maahan saapuneet lapset saavat tosiasiallisesti sosiaalihuoltopalveluja.</p>	
	<p>Asunnottomuus</p> <p>38. Komitea toteaa, että sopimusvaltion vuosina 2018 ja 2019 toteuttamat ohjelmat ovat vähentäneet pitkäaikaisasunnottomuutta lähes 50 prosenttia. Samalla komitea panee kuitenkin huolestuneena merkille, ettei tiettyjen ryhmien, kuten vankilasta vapautuneiden, asunnottomuuden ehkäisemiseen ole kohdennettu riittäviä toimia (11 artikla).</p> <p>39. Komitea suosittelee, että asunnottomille pyritään ensisijaisesti löytämään pysyviä ratkaisuja.</p> <p>Komitea suosittelee myös, että sopimusvaltio ehkäisee asunnottomuutta muun muassa</p> <p>b) tarjoamalla sosiaalista tukea ja varmistamalla, etteivät asunnon- ja vuokravälitystoimistot syrji käytännöissään tiettyjä ryhmiä, kuten maksuhäiriömerkintöjä saaneita tai vailla aiempaa luottohistoriaa olevia, vankilasta vapautuneita ja yhteiskuntapalvelua suorittaneita, lesboja, homoja, biseksuaaleja, transsukupuolisia ja intersukupuolisia henkilöitä ja <u>maahanmuuttajia</u>.</p>	<p>Asunnottomuuden ehkäiseminen varmistamalla, ettei asunnon- ja vuokravälitystoimistot syrji mm. maahanmuuttajia</p>
	<p>Terveydenhuoltojärjestelmä</p> <p>41. Komitea on huolestunut siitä, ettei perusterveydenhuollon palveluja ole riittävästi saatavilla ja saavutettavissa kaikkialla maassa. Komitea on huolestunut myös siitä, että tietyillä ryhmillä on muita suurempia vaikeuksia saada palveluja (12 artikla).</p> <p>42. Komitea panee merkille sopimusvaltion sosiaali- ja terveystalouden rakennemuutoksen tavoitteet, joiden mukaan eriarvoisuutta terveyden ja hyvinvoinnin suhteen pyritään vähentämään ja kohtuuhintaisten sosiaali- ja terveystalouden laatua ja saatavuutta pyritään parantamaan.</p> <p>Komitea suosittelee, että sopimusvaltio seuraa uudistuksen vaikutuksia sosiaali- ja terveystalouden saatavuuteen, yhdenvertaiseen saavutettavuuteen, kohtuuhintaaisuuteen ja laatuun koko maassa. Tältä osin sopimusvaltion tulisi varmistaa, että perustana kolmannen sektorin järjestöjen aiempaa vahvemmalle roolille terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi on kaikkien oikeus terveyteen.</p> <p>Komitea suosittelee myös, että sopimusvaltio ottaa uudistuksessa huomioon paitsi alueelliset ominaispiirteet myös ne esteet, joita tietyt ryhmät, kuten työt-</p>	<p>Sote-uudistuksen vaikutusten seuranta palveluiden saatavuuden, kohtuuhintaisuuden ja laadun osalta koko maassa.</p> <p>Palvelujen saannin esteet erityisesti mm. paperittomat maahanmuuttajat</p>

	<p>tömät, vanhukset ja luvattomat <u>maahanmuuttajat</u>, kohtaavat palvelujen saannissa.</p> <p>Komitea muistuttaa yleiskommentistaan nro 14 (2000), joka koskee oikeutta korkeimpaan saavutettavissa olevaan terveyden tasoon, ja</p> <p>suosittelee, että sopimusvaltio varmistaa kaikille, <u>maahanmuuttajat</u> mukaan lukien, sekä lainsäädännössä että käytännössä yhdenvertaisen mahdollisuuden saada ennalta ehkäiseviä, parantavia ja lievittäviä terveystalvaeluja oikeudellisesti asemastaan ja luvistaan riippumatta.</p>	
	<p>Mielenterveyshuolto</p> <p>43. Komitea panee huolestuneena merkille mielenterveyden hoitovajeen sopimusvaltiossa. Vaje johtuu muun muassa palvelujen epätasaisesta maantieteellisestä jakautumisesta ja siitä, etteivät muita heikommassa asemassa olevat ryhmät saa yhdenvertaisesti asianmukaista hoitoa ja hoivaa (12 artikla).</p> <p>45. Komitea suosittelee myös, että mielenterveysstrategiaan sisällytetään toimenpiteitä, jotka on kohdennettu sellaisille ryhmille kuin lapsille ja nuorille, <u>turvapaikanhakijoille ja pakolaisille</u>, pienituloisille kotitalouksille ja vankilasta vapautuneille ja joilla puututaan niihin esteisiin, joita he kohtaavat asianmukaisten palvelujen saannissa.</p>	<p>Mielenterveysstrategiaan kohdennettuja toimenpiteitä turvapaikanhakijoille ja pakolaisille, jotta puretaan heidän kohtaamia esteitä palvelujen saannissa.</p>
	<p>Oikeus koulutukseen</p> <p>46. Komitea panee huolestuneena merkille kouluterveyskyselyn tulokset, joissa korostuu, että <u>maahanmuuttajataustaisten</u>, vammaisten ja sijaishuollossa olevien oppilaiden sekä lesbo-, homo-, biseksuaali-, transsukupuolisten ja intersukupuolisten oppilaiden oppimistulokset ovat muita heikommalla ja heitä kiusataan koulussa. Komitea on huolestunut myös siitä, että romanioppilaisiin suhtaudutaan koulussa edelleen syrjivästi, he keskeyttävät koulunkäynnin muita useammin ja heitä opetetaan tosiasiallisesti usein eri luokissa kuin muita, vaikka sopimusvaltio onkin omaksunut inklusion periaatteen koulutusjärjestelmässään (13 ja 14 artikla).</p> <p>47. Komitea muistuttaa, että kiusaaminen ja syrjintä estävät nauttimasta oikeutta koulutukseen ja suosittelee, että sopimusvaltio sisällyttää koulujen opetussuunnitelmiin ymmärtävyyden ja suvaitsevuuden edistämisen sekä syrjintäkiellon ja antaa opetushenkilöstölle tarvittavaa koulutusta näistä aiheista, mukaan lukien yhdenvertaisuuslain ja naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain säännökset.</p> <p>Komitea suosittelee myös, että kun sopimusvaltio panee täytäntöön toimenpi-</p>	<p>Sisällyttää koulujen opetussuunnitelmiin yhdenvertaisuudesta;</p> <p>Kouluttaa opetushenkilöstöä yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta;</p> <p>Täytäntöön pantava toimenpideohjelma kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa;</p> <p>Mahdollistaa kaikkien lasten oikeus inklusiiviseen opetukseen.</p>

	<p>deohjelmaa kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa, se seuraa toimenpideohjelman vaikuttavuutta.</p> <p>Lisäksi komitea toistaa aiemman suosituksensa vaatien sopimusvaltiota varmistamaan kaikkien lasten, myös <u>maahanmuuttajataustaisten</u> ja romanilasten, yhdenvertaiset mahdollisuudet saada inklusiivista opetusta.</p> <p>Komitea suosittelee myös, että sopimusvaltio puuttuu koulunkäynnin keskeyttämisen sosioekonomisiin juurisyihin ja varmistaa, että kaikkien koulutustasojen opetusjärjestelmät vastaavat erilaisista sosiaalisista ja kulttuuritaustoista tulevien oppilaiden tarpeita.</p>	
<p>Rotusyrjinnän poistamista käsittelevä komitea 2017 (CERD/C/FIN/CO/23)</p>	<p>Tilastot</p> <p>6. Komitea arvostaa sopimusvaltion toimittamia tilastoja väestönsä koostumuksesta ja työllisyydestä. Komitea on kuitenkin edelleen huolestunut siitä, etteivät nämä tiedot anna kattavaa kuvaa siitä, miten eri ryhmät, kuten romanit, <u>venäjän- ja vironkieliset, somalit</u> ja saamelaiset, pystyvät nauttimaan taloudellisista ja sosiaalisista oikeuksistaan (1 artikla).</p> <p>7. Komitea palauttaa mieliin tarkistettut raportointiohjeensa (ks. CERD/C/2007/1, kohdat 10 ja 12) ja</p> <p>suosittelee, että sopimusvaltio eriyttää tiedonkeruunsa jatkossa siten, että se käyttää erilaisia etnisen monimuotoisuuden indikaattoreita ja sallii vastaajien vastata nimettöminä sekä valita, miten he identifioivat itsensä. Tämän eriyttämisen tarkoituksena on luoda riittävä empiirinen perusta sellaisen politiikan kehittämiselle, jolla pyritään tehostamaan kaikkien mahdollisuuksia nauttia yhdenvertaisesti kaikkia yleissopimuksella suojattuja oikeuksia ja helpottamaan tilanteen seurantaa.</p>	<p>Eritelty tiedonkeruu syrjinnästä.</p>
	<p>C. Huolenaiheet ja suositukset</p> <p>Vihapuhe, rotuvihaan yllyttäminen ja viharikokset</p> <p>10. Komitea tervehtii tyytyväisyydellä sopimusvaltion Ei vihapuheelle -hanketta (2013–2015) sekä rikoslain muutosta (511/2111), jolla säädetään rangaistavaksi kiihottaminen kansanryhmää vastaan sekä törkeä kiihottaminen kansanryhmää vastaan ja säädetään näiden tekojen rangaistuksista. Komitea pitää myönteisenä myös niitä sopimusvaltion toimia, joilla se on vuonna 2016 ja alkuvuonna 2017 pyrkinyt ehkäisemään ja käsittelemään vihapuhetta ja viharikoksia. Komitea on kuitenkin edelleen huolestunut rasistisiin motiiveihin perustuvien viharikosten huomattavasta ja kasvavasta esiin-</p>	<p>a) Rasistisen vihapuheen, rotuvihaan yllyttämisen ja rotuun perustuvien väkivaltatoimien tutkinta ja syyte- ja seuraamustoimet;</p> <p>b) Koulutus viharikoksista ja yhdenvertaisuudesta lainkäyttöviranomaisille;</p> <p>c) virkamiesten ja poliitikkojen rasistisen vihapuheen ja muukalaisvihamielisten lausuntojen tuomitseminen;</p> <p>d) Viharikoksia koskevat tilastot seuraavas-</p>

	<p>tyvyydestä sekä siitä, että suhteellisen harvat viharikokset ovat johtaneet syytteen nostamiseen. Komitea panee huolestuneena merkille kasvavan vihamielisyyden <u>ulko-maalaistaustaisiksi</u> oletettuja ihmisiä, kuten romaneja, muslimeja, somaleja, venäläisiä ja ruotsinkielisiä, kohtaan. Komiteaa huolestuttaa myös se, että vuosina 2015 ja 2016 kirjattiin toistakymmentä turvapaikanhakijoihin kohdistettua väkivaltaista hyökkäystä, muun muassa tuhopoltoja. Komitea panee merkille syvästi huolestuneena, että rasismiksi ja muukalaisvihaksi katsottava maahanmuuttajavastainen puhe on lisääntynyt poliitikkojen keskuudessa, vaikka kaikki eduskuntapuolueet allekirjoittivat vuonna 2015 Euroopan poliittisten puolueiden peruskirjan rasismista vapaasta yhteiskunnasta (2, 4 ja 6 artikla).</p> <p>11. Komitea palauttaa mieliin yleissuosituksensa nro 35 (2013) rasistisen vihapuheen torjunnasta ja suosittelee, että sopimusvaltio</p> <p>a) tutkii tehokkaasti rasistisen vihapuheen, yllyttämisen rotuvihaan ja rotuun perustuvat väkivaltatapaukset sekä kohdistaa asianmukaiset syyte- ja seuraamustoimet niihin, jotka ovat vastuussa näistä teoista;</p> <p>b) antaa pakollista ja jatkuvaa koulutusta viharikoksista ja yhdenvertaisuudesta kaikkien tasojen lainkäyttöviranomaisille;</p> <p>c) tuomitsee julkisesti virkamiesten ja poliitikkojen rasistisen vihapuheen ja muukalaisvihamieliset lausunnot muun muassa verkkoviestimissä, irtisanoutuu niistä julkisesti ja kehottaa poliitikkoja varmistamaan, etteivät heidän julkiset lausuntonsa osaltaan edistä suvaitsemattomuutta, leimaamista ja yllyttämistä vihaan;</p> <p>d) antaa seuraavassa raportissaan tilastotiedot viharikosten, niitä koskevien tuomioiden ja niiden tekijöille tuomittujen rangaistusten määrästä ja luonteesta sekä näiden rikosten uhreille mahdollisesti myönnettyistä korvauksista.</p>	<p>sa raportissa (tuomiot, rangaistukset, korvaukset)</p>
	<p>Työllisyys ja asuminen</p> <p>20. Komitea on huolestunut siitä, että ulkomaalaistaustaisiksi oletettuja henkilöitä syrjitään edelleen työ- ja asuntomarkkinoilla ja että maahanmuuttajataustaisten naisten työttömyysaste on vieläkin hyvin korkea (2 ja 5 artikla).</p> <p>21. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimiin torjuakseen ulkomaalaistaustaisiksi oletettuihin henkilöihin, etenkin naisiin, kohdistuvaa rotusyrjintää työ- ja asuntomarkkinoilla.</p>	<p>Syrjintä työ- ja asuntomarkkinoilla</p>
	<p>Ulkomaalaistaustaisiksi oletettujen lasten kiusaaminen</p> <p>22. Komitea kiittää sopimusvaltiota koulukiusaamisen vastaisen toimintaohjelman laa-</p>	<p>Yhdenvertaiset ja osallistavat koulutusmahdollisuudet; suvaitsevuuden, monimuotoi-</p>

	<p>dinnasta ja toteuttamisesta. Vaikka komitea paneekin merkille Suomen valtuuskunnan todenneen, että koulukiusaamisen torjunnassa on edistytty, komiteaa huolestuttaa se, ettei kiusaaminen sopimusvaltion raportista ilmenevien tietojen mukaan ole vähentynyt (2 ja 5 artikla).</p> <p>23. Yleissopimuksen 5 artiklaa koskevan yleissuosituksensa nro 20 (1996) mukaisesti komitea suosittelee, että yhdenvertaisten ja osallistavien koulutusmahdollisuuksien varmistamiseksi kaikille lapsille sopimusvaltio tehostaa toimiaan, joilla se edistää suvaitsevuuutta, monimuotoisuutta ja yhdenvertaisuutta koulujen opetussuunnitelmien perusteissa kannustaakseen tehokkaaseen monikulttuuriseen oppimisympäristöön.</p>	<p>suuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen kouluissa.</p>
	<p>Maahanmuuttajat, turvapaikanhakijat ja pakolaiset</p> <p>24. Komitea panee huolestuneena merkille, että 32 000 turvapaikanhakijan saavuttua Suomeen vuonna 2015 Suomi on tehnyt useita lainsäädännön muutoksia, jotka heikentävät turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien maahanmuuttajien suojelua. Komiteaa huolestuttaa se, että ulkomaalaislain (301/2004) säännös oleskeluluvan myöntämisestä humanitaarisin perustein on kumotu ja että muutosta on sovellettu taannehtivasti. Komitea on huolestunut myös siitä, että se on saanut tietää joitakin turvapaikanhakijoita edelleen pidettävän poliisin säilöönottotiloissa. Lisäksi komiteaa huolestuttavat paperittomien vaikeudet saada muita kohtuuhintaisia ja asianmukaisia terveystalvveluja kuin kiireellistä hoitoa. Komitean tietoon on huolestuttavasti tullut, että joihinkin ryhmiin kuuluvien turvapaikanhakijoiden viimeaikaisia turvapaikkavalituksia on hyväksytty vähemmän kuin muiden ryhmien valituksia. Komitea pyytää sopimusvaltiota selvittämään, vaikuttavatko mahdolliset syrjivät toimintaperiaatteet sen myöntämien turvapaikkojen määrään (5 ja 6 artikla).</p> <p>25. Komitea suosittelee muiden kuin oman valtion kansalaisten syrjintää koskevan yleissuosituksensa nro 30 (2004) mukaisesti, että sopimusvaltio</p> <p>a) varmistaa, etteivät sen voimassa oleva lainsäädäntö ja muut rajoitukset, jotka koskevat muiden kuin sopimusvaltion kansalaisten poistamista sen lainkäyttöalueelta, tarkoitukseltaan tai vaikutukseltaan syrji ketään rodun, ihonvärin tai etnisen tai kansallisen alkuperän perusteella ja että muilla kuin sopimusvaltion kansalaisilla on maastapoistamismenettelyissä yhdenvertaisesti käytettävissään tehokkaat oikeussuojakeinot palauttamisvaatimuksia vastaan;</p> <p>b) ylläpitää vastaanottokeskuksissa riittäviä valmiuksia tarjota asianmukaista suojaa, perustalvveluja ja humanitaarista apua varmistaakseen, ettei turvapaikanhakijoita pidetä säilössä rangaistuksenluonteisissa olosuhteissa;</p> <p>c) ryhtyy konkreettisiin toimiin varmistaakseen, että paperittomat saavat tosi-</p>	<p>a) Maasta poistamista koskeva lainsäädännön syrjivyyt; maastapoistamismenettelyn oikeussuojakeinot.</p> <p>b) Suoja, perustalvvelut ja humanitaarinen apu vastaanottokeskuksissa.</p> <p>c) Paperittomien terveystalvvelut</p>

	asiallisesti kohtuuhintaisia ja asianmukaisia terveystalvveluja.	
	<p>D. Muut suositukset</p> <p>Muiden sopimusten ratifiointi</p> <p>26. Pitäen mielessä kaikkien ihmisoikeuksien jakamattomuuden komitea kannustaa sopimusvaltiota harkitsemaan, että se ratifioisi ne kansainväliset ihmisoikeussopimukset, joita se ei vielä ole ratifioinut, erityisesti sellaiset valtiosopimukset, joiden määräyksillä on välitöntä merkitystä rotusyrjinnän kohteeksi mahdollisesti joutuville yhteisöille, mukaan lukien kansainvälinen yleissopimus kaikkien siirtotyöntekijöiden ja heidän perheenjäsentensä oikeuksien suojelusta...</p>	Ratifiointi: yleissopimus siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista
	<p>Syntyperältään afrikkalaisten ihmisten kansainvälinen vuosikymmen</p> <p>28. Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous julisti päätöslauselmallaan 68/237 vuodet 2015–2024 kansainväliseksi syntyperältään afrikkalaisten ihmisten vuosikymmeneksi. Yleiskokous on myös antanut päätöslauselman 69/16 toimintaohjelmasta kyseisen vuosikymmenen toteuttamiseksi. Näiden päätöslauselmien perusteella komitea suosittelee, että sopimusvaltio laatii ja toteuttaa tarkoitukseen sopivan toimenpide- ja politiikkaohjelman.</p> <p>Komitea pyytää sopimusvaltiota sisällyttämään seuraavaan määräaikaisraporttiinsa erikseen tiedot tässä yhteydessä toteutetuista konkreettisista toimista, ottaen huomioon komitean yleissuosituksen nro 34 (2011) syntyperältään afrikkalaisiin ihmisiin kohdistuvasta rotusyrjinnästä.</p>	Syntyperältään afrikkalaisia koskeva toimenpide- ja politiikkaohjelma.
Kidutuksen vastainen komitea 2016 (CAT/C/FIN/CO/7)	<p>Oikeudelliset perustakeet</p> <p>8. Komitea on huolissaan seuraavista tiedoista:</p> <p>a) ilmoitukset jopa useita päiviä kestävästä viivytyksestä säilöönnotosta ilmoittamisessa, etenkin sellaisten <u>ulkomaalaisten</u> kohdalla, joilla ei ole asuinpaikkaa sopimusvaltiossa ja jotka eivät puhu suomea.</p> <p>9. Sopimusvaltion tulisi</p> <p>a) panna säännökset täytäntöön ja noudattaa enintään 48 tunnin määräaika, jonka kuluessa vapaudenmenetyksestä ilmoitetaan jokaisen säilöönnotetun henkilön perheenjäsenelle tai jollekin muulle hänen valitsemalleen henkilölle.</p>	a) Säilöönnotetun läheisille ilmoittaminen 48 tunnin kuluessa pidätyksestä
	Palautuskielto (non-refoulement)	a) korkeatasoiset pakolaisaseman määrittä-

	<p>12. Komitea panee merkille, että turvapaikkahakemusten määrä lähes kymmenkertais- tui sopimusvaltiossa viime vuoden aikana ja pakolaisiksi tunnustettujen määrä kasvoi. Komitea on kuitenkin huolissaan siitä, että viimeaikaiset lainsäädännön ja käytäntöjen muutokset ovat voineet heikentää turvapaikanhakijoiden oikeudellisia takeita ja lisätä riskiä joutua palautetuksi. Se on huolissaan siitä, että "humanitaarinen suojelu" on poistettu kansallisesta suojeluluokituksesta, turvapaikanhakijoiden oikeusapua on ra- joitettu, pakolaisaseman määrittämismenettelyjä on nopeutettu, mihin voi myös liittyä nopea maasta poistaminen, ja käyttöön on otettu seitsemän päivän määräaika täytän- töönpanokiellon hakemiselle, kun kielteisestä päätöksestä tehty valitus on tuomiois- tuimen käsiteltävänä, jolloin valituksella ei välttämättä ole automaattisesti lykkäävää vaikutusta. Komitea on lisäksi huolissaan siitä, että turvapaikanhakijoiden joukossa olevia kidutuksen uhreja ei välttämättä tunnusteta tehokkaasti ja että turvapaikanhaki- joita otetaan edelleen säilöön etenkin silloin, kun he odottavat maasta poistamista. Se on myös huolissaan siitä, ettei poliisin ja rajavartiolaitoksen ylläpitämässä säilöönottoti- loissa pidettyjen turvapaikanhakijoiden ja laittomasti maassa olevien määristä ole tilas- totietoja (2, 3 ja 16 artikla).</p> <p>13. Sopimusvaltion tulisi</p> <p>a) ryhtyä tehokkaihin lainsäädännöllisiin, oikeudellisiin ja hallinnollisiin toimen- piteisiin säilyttääkseen korkeatasoiset pakolaisaseman määrittämismenettelyt ja noudattaa samalla yleissopimuksen 3 artiklan mukaisia palautuskieltoa koske- via velvoitteitaan;</p> <p>b) varmistaa, että turvapaikkahakemukset arvioidaan yksilöllisesti ja tapauskoh- teisesti, että turvapaikanhakijoiden saatavilla on oikeusapua menettelyn kaikis- sa vaiheissa, että turvapaikanhakijoilla on tosiasiallinen oikeus valittaa kieltei- sistä päätöksistä ja että ulkomaan kansalaisten palauttamista koskevan lainsää- dännön mukaan palauttamismääräyksistä tuomioistuimille tehdyillä valituksilla on lykkäävä vaikutus;</p> <p>c) varmistaa, ettei ketään henkilöä karkoteta, palauteta tai luovuteta toiseen maahan, jos on perusteltu syy uskoa, että hän olisi siellä vaarassa joutua kidu- tetuksi;</p> <p>d) varmistaa, että mielenterveysongelmat ja muut kidutuksen aiheuttamat trau- maattiset seuraukset seulotaan ja että kaikille kidutuksen uhreiksi joutuneille turvapaikanhakijoille tarjotaan apua, asianmukaista erityishoitoa ja kuntoutusta;</p> <p>e) pidättäytyä ottamasta turvapaikanhakijoita ja ulkomaalaisia säilöön, edistää säilöönoton vaihtoehtoja ja tarkistaa politiikkaansa saattaakseen sen yhdenmu- kaiseksi ohjeiden kanssa, jotka koskevat turvapaikanhakijoiden säilöönottoon</p>	<p>mismenettelyt</p> <p>b) turvapaikkahakemusten yksilöllinen arvi- ointi sekä hakijoiden oikeusapu, tosiasiallinen oikeus valittaa, valitus palauttamismää- räyksistä lykkää palauttamista.</p> <p>c) Palauttamiskiellon periaatteen noudatta- minen</p> <p>d) Mielenterveysongelmien ja kidutuksen aiheuttamien traumaattisten seurausten seu- lominen ja erityishoito</p> <p>e) Turvapaikanhakijoiden säilöönoton vält- täminen ja vaihtoehdot sekä selkeät ohjeet.</p> <p>f) mekanismi säilöön otettujen turvapaikan- hakijoiden ja paperittomien valvomiseen se- kä eritelty tiedonkeruu</p>
--	--	---

	<p>sovellettavia perusteita ja standardeja sekä säilöönoton vaihtoehtoja;</p> <p>f) perustaa mekanismi, jolla valvotaan ulkomaalaislain nojalla säilöön otettuja turvapaikanhakijoita ja laittomia maahanmuuttajia ja kerätään heistä sukupuolen, iän, etnisen alkuperän ja lähtömaan mukaan eriteltyjä tilastotietoja, ja toimittaa nämä tiedot komitealle.</p>	
<p>Lapsen oikeuksien komitea 2011 (CRC/C/FIN/CO/4)</p>	<p>Komitean aiemmat suositukset</p> <p>6. Komitea panee huolestuneena merkille, ettei sopimusvaltion kolmannen määrääkäsraportin (CRC/C/15/Add.272, 2005) käsittelyn perusteella esitettyjä eri huolenaiheita ja suosituksia ole otettu riittävästi huomioon. Komitea panee merkille, että nämä huolenaiheet ja suositukset toistetaan tämänkertaisissa päätelmissä.</p> <p>7. Komitea kehottaa sopimusvaltiota toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet ottaakseen huomioon ne kolmatta määrääkäsraporttia koskevissa päätelmissä annetut suositukset, joita ei ole pantu riittävästi täytäntöön, mukaan lukien ne suositukset, jotka liittyvät etnisten vähemmistöjen lapsiin ja <u>maahanmuuttajalapsiin</u> kohdistuvaan syrjintään, lasten mielipiteiden kunnioittamiseen, <u>turvapaikkaa hakevien lasten</u> oikeuksiin, lasten siirtämiseen pois laitoshoidosta ja nuorison terveyteen.</p>	<p>Edellisten suositusten toimeenpano, ml. mm. maahanmuuttajalapsiin kohdistuvaa syrjintää ja turvapaikkaa hakevien lasten oikeuksia koskevat suositukset.</p>
	<p>Tietojen kokoaminen</p> <p>18. Komitea on huolestunut siitä, ettei haavoittuvassa asemassa olevien lasten, kuten köyhien, vammaisten, vähemmistö- tai <u>maahanmuuttajataustaisten</u> ja vaihtoehtoisessa hoidossa olevien lasten, elinoloista ole käytettävissä riittävästi tietoja. Lisäksi komitea on huolestunut siitä, että lasten hyväksikäyttöä ja laiminlyömistä sekä heihin kohdistuvaa väkivaltaa ja heille annettavia palveluja on tilastoitu vain niukasti.</p> <p>19. Komitea kehottaa sopimusvaltiota vahvistamaan yleissopimuksen täytäntöönpanoa koskevaa tilastointijärjestelmää ja tilastollista analysointia sekä varmistamaan, että sopimusvaltiossa kootaan ja käytetään tietoja, joiden perusteella politiikan ja ohjelmien parissa toimiville tiedotetaan köyhyydestä, väkivallasta, vammaisista lapsista, vähemmistö- ja <u>maahanmuuttajataustaisista lapsista</u> ja perheestään erotetuista lapsista.</p> <p>Komitea suosittelee, että sopimusvaltio vahvistaa edelleen valmiuksiaan koota ja analysoida järjestelmällisesti muun muassa iän, sukupuolen ja etnisen taustan mukaan eriteltäviä tietoja kaikista alle 18-vuotiaista henkilöistä yleissopimuksen koko soveltamisalalta kaikkialta sen alueelta.</p>	<p>LOS:n täytäntöönpanoa koskevan tilastointijärjestelmän vahvistaminen;</p> <p>Tiedon kokoaminen ja sen tiedottaminen politiikan ja ohjelmien parissa toimiville.</p>

	<p>Yhdenvertaisuus</p> <p>25. Komitea panee merkille sopimusvaltion pyrkimykset uudistaa yhdenvertaisuuslakia laajentamalla sen soveltamisalaa sekä sopimusvaltion suunnitelmat perustaa lapsiasiamiehen toimisto. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että vammaisia lapsia, maahanmuuttaja- ja pakolaislapsia sekä etnisiin vähemmistöihin kuuluvia lapsia, kuten romaneja, syrjitään. Komitea on huolestunut myös romaniväestön sosiaalisesta syrjäytymisestä ja rakenteellisesta syrjinnästä, joka lisää päihteiden käyttöä ja mielenterveysongelmia ja heikentää romanilasten elintaso.</p> <p>26. Komitea kehottaa sopimusvaltiota tehostamaan pyrkimyksiään torjua kaikkia syrjinnän muotoja, mukaan lukien vammaisiin lapsiin, maahanmuuttaja- ja pakolaislapsiin sekä etnisiin vähemmistöihin kuuluviin lapsiin kohdistuva syrjintä.</p> <p>Lisäksi komitea suosittelee, että sopimusvaltio asettaa keskeiselle sijalle julkisissa ohjelmissaan syrjinnän estämisen ja poistamisen muun muassa joukko- viestinten ja koulutusjärjestelmän avulla. Sopimusvaltion olisi erityisesti kansallisen romanipoliittisen ohjelman mukaisesti tehostettava toimia, joilla torjutaan romanien etnistä syrjintää ja sosiaalista syrjäytymistä, sekä varmistettava kaikille romanilapsille riittävä elintaso.</p> <p>Komitea suosittelee, että sopimusvaltio antaa seuraavassa määräaikaisraportissaan tietoja niistä lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen kannalta merkittävistä toimista ja ohjelmista, jotka sopimusvaltio on toteuttanut noudattaakseen vuoden 2001 rasismia, rotusyrjintää, muukalaisvihaa ja niihin liittyvää suvaitsemattomuutta käsittelevässä maailmankokouksessa hyväksytyjä julistusta ja toimintasuunnitelmaa sekä vuoden 2009 Durbanin tarkistuskokouksen loppuasiakirjaa.</p>	<p>Lapsiryhmiin, kuten maahanmuuttajalapsiin kohdistuva syrjintä;</p> <p>Durbanin julistuksen ja toimintaohjelman toimeenpano.</p>
	<p>Turvapaikanhakija- ja pakolaislapset</p> <p>60. Komitea panee merkille vuoden 2006 maahanmuuttopoliittisen ohjelman, jossa lapsen etu otetaan huomioon turvapaikka- ja pakolaispolitiikassa, sekä vuonna 2010 säädetyt ulkomaalaislain muutokset, joilla säädetään ilman saattajaa maahan saapuneiden lasten perheiden yhdistämisestä ja saatetaan oikeuslääketieteellinen tutkimus iän selvittämiseksi lailla säänneltäväksi. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että turvapaikkaa sopimusvaltiosta hakevia lapsia otetaan säilöön. Lisäksi komitea on huolestunut siitä, että 16 vuotta täyttäneitä turvapaikanhakijoita majoitetaan vastaanotto-keskusten aikuisyksiköihin ja että ilman saattajaa maahan saapuneille alaikäisille turvapaikanhakijoille tarjottavat mielenterveyspalvelut sekä terapia- ja psykiatripalvelut ovat riittämättömät.</p>	<p>a) turvapaikanhakijan iästä luottaa hänen ilmoitukseensa, kohtelee lapsena ja säättää mahdollisuudesta valittaa iänmäärityksestä.</p> <p>b) Välttää majoittaa 16v turvapaikanhakijoita aikuisten kanssa; riittävät mielenterveyspalvelut; terapia- ja psykiatripalvelut ilman saattajaa maahan saapuneille</p> <p>c) Turvapaikanhakijalasten säilöönotto viimesijassa ja mahdollisimman lyhyesti.</p>

	<p>61. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio</p> <p>a) yleisen huomautuksen no. 6 (2005) perusteella ollessaan epävarma turvapaikanhakijan iästä luottaa hänen ilmoitukseensa ja kohtelee häntä lapsena sekä säättää turvapaikanhakijoiden mahdollisuudesta hakea muutosta iänmäärittäytökseen tulokseen;</p> <p>b) välttää majoittamasta 16 vuotta täyttäneitä turvapaikanhakijoita vastaanotto-keskusten aikuisyksiköihin ja järjestää riittävät mielenterveyspalvelut sekä terapia- ja psykiatriapalvelut ilman saattajaa maahan saapuneille alaikäisille turvapaikanhakijoille;</p> <p>c) varmistaa, että turvapaikanhakijalapsia otetaan säilöön vasta viimesijaisena toimenpiteenä, mahdollisimman lyhyeksi ajaksi, kun muut vaihtoehtoiset toimet eivät ole mahdollisia.</p>	
<p>YK:n yleismaailmallinen määräaikaistarkastelu (UPR) 2022 (A/HRC/WG.6/41/L)</p>	<p>6.2 Ratify the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (Chile) (Congo) (Côte d'Ivoire) (Egypt) (Libya) (Philippines);</p>	<p>Ratifiointi: yleissopimus siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista</p>
	<p>6.3 Consider ratifying the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Their Families (Bangladesh) (Colombia) (Indonesia); (Malawi) (Niger);</p>	<p>Ratifiointi: yleissopimus siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista</p>
	<p>6.4 Step up measures for protection of migrant workers including through the ratification of the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (Sri Lanka);</p> <p>Consider ways forward for the ratification of the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (ICRMW) (Algeria);</p> <p>Consider taking further necessary measures to ensure adequate protection of the rights of migrants and refugees, including through the ratification of the Convention on the Protection of the Rights of all Migrant Workers and Members of their Families (Nigeria);</p> <p>Consolidate measures to protect migrants with a view to ratifying the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (Morocco);</p>	<p>Ratifiointi: yleissopimus siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista.</p> <p>Toimenpiteitä suojellakseen siirtotyöläisiä ja heidän perheenjäseniään.</p>

	6.12 Ratify ILO Convention No. 169 and the Convention on the Rights of Migrant Workers and Members of Their Families (Paraguay);	Ratifiointi: yleissopimus siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista.
	6.17 Review the reservations to the Convention relating to the Status of Stateless Persons with a view to lifting them (Zambia);	Kansalaisuudettomien asemaa koskevaan yleissopimukseen tehtyjen varaumien poistaminen
	6.18 Withdraw the reservations to the Convention on the Status of Stateless Persons and strengthen its application system of the Refuge Institution, with international cooperation as one of the pillars for its implementation (Paraguay);	Kansalaisuudettomien asemaa koskevaan yleissopimukseen tehtyjen varaumien poistaminen
	6.46 Enhance efforts in combating racism, xenophobia, and hate crimes, especially those targeting migrants and asylum seekers (Indonesia);	Rasismien, muukalaisvihan ja viharikosten torjuminen
	6.52 Ensure the law enforcement, security and judicial authorities have the necessary knowledge and skills to address hate crimes against asylum seekers, refugees and immigrants especially Muslims (Iran (Islamic Republic of));	Viranomaisten tieto ja taito puuttua turvapaikanhakijoihin, pakolaisiin ja maahanmuuttajiin kohdistettuihin viharikoksiin
	6.53 Take appropriate action towards the provision of human rights training to teachers, as a means of diminishing discrimination towards students from migrant backgrounds (Greece);	Opettajien ihmisoikeuskoulutus, jotta vähennetään maahanmuuttajataustaisten oppilaiden syrjintää
	6.109 Take concrete steps to ensure that undocumented migrants have effective access to affordable and appropriate health care services (Argentina);	Paperittomien pääsy kohtuuhintaisiin ja asianmukaisiin terveydenhuoltopalveluihin
	6.110 Adopt measures to ensure undocumented migrants have effective access to health care services, which are adequate and affordable (Costa Rica);	Paperittomien pääsy kohtuuhintaisiin ja asianmukaisiin terveydenhuoltopalveluihin
	6.111 Improve the system of assistance to young people, migrants, people with disabilities and other categories of citizens who are faced with unemployment in finding jobs, as well as take measures to provide additional social support to vulnerable groups and increase the availability of health care services (Belarus);	Mm. maahanmuuttajien työttömyyden avustusjärjestelmä; ylimääräistä sosiaalista tukea haavoittuville ryhmille; terveydenhuollon saavutettavuus
	6.120 Ensure equal access to inclusive education for all children, including children with a migrant background (Viet Nam);	Inklusiivinen koulutus kaikille lapsille, ml. maahanmuuttajataustaisille.
	6.124 Strengthen measures to ensure equal access to education for all girls and boys, including Roma and those with a migrant background (Peru);	Yhtäläinen pääsy koulutukseen, ml. maahanmuuttajataustaisille.

	6.179 Ensure that the best interests of the child are a primary consideration in all immigration decisions that affect them, including family reunification procedures, in order to facilitate the reunification of children with their families in a humane and expeditious manner (Uruguay);	Lapsen etu ensisijainen kaikissa maahanmuuttoa koskevissa päätöksissä, ml. perheenyhdistämisprosesseissa, helpottaakseen perheenyhdistämistä.
	6.180 Reform the Immigration Law seeking to safeguard the best interests of the child, put an end to the detention of minors, and facilitate family reunification (Mexico);	Ulkomaalaislain uudistus suojatakseen lapsen etua, lopettaakseen alaikäisten säilöönotto ja helpottaa perheenyhdistämistä.
	6.181 Stop the detention of immigrant children and protect their rights (China);	Lopettaa maahanmuuttajalasten säilöönotto.
	6.182 Ensure that children were not detained for immigration-related purposes and explore alternatives to detention that were appropriate for their age and specific circumstances (Iran (Islamic Republic of));	Lopettaa maahanmuuttajalasten säilöönotto ja tutkia vaihtoehtoja.
	6.183 Prohibit the detention of children in migration, by developing alternatives to detention for children and their family members (Zambia);	Lopettaa maahanmuuttajalasten säilöönotto luomalla vaihtoehtoja.
	6.184 Consider a general ban on the detention of minors (Philippines);	Kieltää lasten säilöönotto.
	6.185 Prohibit the detention of children for breach of immigration law and provide alternatives to detention (Sierra Leone);	Kieltää maahanmuuttajalasten säilöönotto ja tarjota vaihtoehtoja.
	6.214 Continue further efforts to ensure rights of migrants (Uzbekistan);	Maahanmuuttajien oikeuksien edistäminen.
	6.215 Enhance efforts for the protection of the rights of migrants and vulnerable groups (Pakistan);	Maahanmuuttajien oikeuksien edistäminen.
	6.216 Pay particular attention to the children of undocumented migrants and unaccompanied minors (Congo);	Eryteisesti huomioida paperittomien lapsia ja ilman huoltajaa maahan tulleita lapsia
	6.217 Improve protection mechanisms for migrants, especially children and adolescents, in accordance with international standards (Paraguay);	Maahanmuuttajien suojelumekanismia, erityisesti lapset ja nuoret.
	6.218 Undertake actions to promote access to employment for migrant women and women of immigrant origin, without discrimination (Peru);	Maahanmuuttajanaisten ja maahanmuuttajataustaisten naisten työllistyminen
	6.219 Effectively implement relevant laws and strategies that promote non-discrimination and better integration of migrants into Finnish society (Philip-	Maahanmuuttajien syrjimättömyys ja integrointi yhteiskuntaan.

	pines);	
	6.220 Continue its efforts to ensure full protection of rights of migrant workers and immigrant groups vulnerable to exploitation (Poland);	Siirtolaistyöntekijöiden ja hyväksikäytölle alttiiden maahanmuuttajien suojelu
	6.221 Develop training programs to enhance the capabilities of law enforcement and security authorities in line with human rights principles on how to deal with migrant children (Saudi Arabia);	Koulutusohjelmia lainvalvonta- ja turvallisuusviranomaisille maahanmuuttajalasten kohtaamisesta.
	6.222 Make further efforts to ensure the effectiveness of legal protection for migrant workers, especially women migrant workers and seasonal migrant workers in agricultural and forestry sector, including by advancing its employment law and complaint mechanism, and assisting victims in obtaining appropriate redress (Thailand);	Siirtotyöläisten, etenkin maatalous- ja metsätalouseläällä työskentelevien naisten ja kausityöntekijöiden oikeussuoja
	6.223 Take urgent and specific measures in order to remove obstacles that remain regarding the rights of refugees and migrants to family reunion, in addition to the September 2021 law on this issue (Togo);	Poistaa perheenyhdistämisen esteet (9/2021 lakiuudistuksen lisäksi)
	6.224 Provide the necessary protection for asylum seekers, ensuring their access to legal aid, facilitating procedures for family reunification of immigrants, and providing them with social security (Egypt);	Turvapaikanhakijoiden suojelu: oikeusapua, perheenyhdistämisprosessien helpottaminen ja sosiaaliturvaa.
	6.225 Remove legal, practical and financial obstacles to family reunification for refugees and other beneficiaries of international protection (Montenegro);	Poistaa juridiset, käytännölliset ja taloudelliset esteet perheenyhdistämiselle
	6.226 Facilitate family reunion measures for refugees and other persons under international protection, and limit legal, practical and financial barrier to family reunion (Tunisia);	Poistaa juridiset, käytännölliset ja taloudelliset esteet ja helpottaa perheenyhdistämistä
	6.227 Amend the Aliens Act by reintroducing residence permits on humanitarian grounds, by lifting income requirements for refugee family reunification, and by ensuring that asylum-seekers have effective access to affordable and quality health services (Portugal);	Muuttaa ulkomaalaislakia palauttamalla humanitaarinen suojelu, poistamalla tulovaatimukset perheenyhdistämiselle sekä mahdollistamalla saavutettavat terveystalut.
	6.228 Guarantee the right of asylum seekers to a fair asylum determination process, as well as the non-immigration detention of children and families with minors (Spain);	Reilu turvapaikanhakuprosessi; lasten ja perheiden säilönnöstä.

	6.229 Take measures to improve the legal assistance provided to asylum seekers (Mozambique);	Turvapaikanhakijoiden oikeusavun parantaminen.
YK:n itsenäinen asiantuntija ikääntyneiden henkilöiden ihmisoikeuksien nautinnasta 2022 (A/HRC/51/27/Add.1)	1. Tiedot 66. Yksi itsenäisen asiantuntijan raporteissa korostetuista asioista on se, että on tärkeää tarjota eriteltyjä tietoja, jotta voidaan tiedottaa, suunnitella ja seurata asianmukaisia oikeuksiin perustuvia politiikkoja ja vastauksia eri etnisistä taustoista tuleville ikääntyneille. Sama asia tuotiin esille myös edeltävän itsenäisen asiantuntijan maavierailussa ja temaattisissa raporteissa...	Eritelty tiedonkeruu, mm. etnisyyden perusteella.
	67. Toinen parantamisen kohde liittyy maahanmuuttaja- tai alkuperäiskansataustaisia ikääntyneitä koskevien eriteltyjen tietojen keräämiseen. Itsenäiselle asiantuntijalle kerrottiin, että etnisen alkuperän mukaan eriteltyjen tietojen puuttuminen johtui identiteetin turvaamisesta, ja että kaikki Suomessa asuvat olivat yhdenvertaisia etnisestä alkuperästä riippumatta.	Maahanmuuttajataustaisia koskeva eritelty tiedonkeruu.
	68. Vaikka on kiitettävää, että Suomen sosiaaliturvajärjestelmä koskee kaikkia maan asukkaita heidän oikeudellisesta tai etnisestä asemastaan riippumatta, eriteltyjen tietojen avulla voidaan antaa tietoa eri ohjelmiin, jotta niissä voidaan huomioida niitä eniten tarvitsevat, mukaan lukien tietyt haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät, joita ei muuten saada tavoitettua. Tämä on linjassa rotusyrjinnän poistamista käsittelevän komitean Suomea koskevien 20.–22. määräaikaisten raporttien loppupäätelmän kanssa.¹	Eriteltyä tiedonkeruuta sosiaaliturvan räätälöimiseksi, ml. ulkopuolelle jäävät haavoittuvassa asemassa olevat.
	69. Lisäksi vanhusten hyväksikäytön osalta kaikki väkivallan, hyväksikäytön ja laiminlyönnin muodot olisi otettava huomioon tilastoissa. Naisiin kohdistuvan väkivallan osalta itsenäinen asiantuntija korostaa, että ikääntyneitä naisia koskeviin tietoihin on sisällytettävä iän ja muiden tekijöiden mukaan eriteltyjä tietoja, kuten alkuperäisväestö-, maahanmuuttaja-, vähemmistö- tai muusta taustasta. Hallitus voi toteuttaa mielekkäitä toimenpiteitä vain riittävällä tietopohjalla.	Vanhusten hyväksikäyttö ja laiminlyönnit huomioitava tilastoissa. NKV:n osalta tiedonkeruu ikäryhmittäin ja muiden tekijöiden mukaan.
	3. Syrjintä ja intersektionaalisuus	Palvelujen tarjoamisessa olisi otettava huo-

¹ [CERD/C/FIN/CO/20-22](#), kohta 7.

	<p>75. Palvelujen tarjoamisessa olisi otettava huomioon erityisesti lesboja, homoja, biseksuaaleja, transsukupuolisia ja intersukupuolisia, alkuperäiskansataustaisia tai etnisen taustan omaavia ikääntyneitä koskevat erityistarpeet, jotta heille voidaan tarjota kulttuurin huomioon ottavia terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluja...</p>	<p>mioon erityisesti eri vähemmistöön kuuluvien ikääntyvien erityistarpeet.</p>
	<p>76. Tiedon puute terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen saatavuudesta ja niiden hakemisesta luo esteitä ikääntyneille naisille ja kielellisten, uskonnollisten ja etnisten vähemmistöjen jäsenille sekä pakolaisille ja maahanmuuttajille.</p> <p>Terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen ammattilaisille olisi annettava koulutusta ihmisoikeuksista ja kulttuurin huomioon ottamisesta. Hallituksen tulisi harkita kulttuurin huomioon ottavan koulutuksen rahoituksen lisäämistä tällaisille ammattilaisille.</p>	<p>Tiedon puute sote-palveluista esteenä.</p> <p>Sote-ammattilaisille koulutusta ihmisoikeuksista ja kulttuurin huomioimisesta.</p>
	<p>77. Kieleen sekä etniseen ja alkuperäistaustaan perustuva syrjintä syvenee ikääntyneiden kohdalla. Muiden kuin suomea äidinkielenään puhuvien dementiaa sairastavien henkilöiden tarkoituksenmukaisten ja kulttuurin huomioon ottavien palvelujen suunnittelussa tulisi huomioida, että ikääntyneet dementiaa sairastavat saattavat palata käyttämään alkuperäistä kieltään ja menettää aiemman kykynsä kommunikoida toisella kielellä.</p>	<p>Tulisi huomioida, että dementiaa sairastavat saattavat palata käyttämään alkuperäistä kieltään.</p>
	<p>6. Digitalisaatio, koulutus ja elinikäinen oppiminen</p> <p>88. Vaikka verkkopalveluja käyttävien ikääntyneiden osuus on kasvussa, saavutettavuusongelmia on edelleen muun muassa sellaisten ikääntyneiden kohdalla, joilla ei ole digitaalista lukutaitoa johtuen ohjauksen ja koulutuksen puutteesta tai kyvyttömyydestä pysyä mukana nopeassa ja muuttuvassa teknologiassa, mukaan lukien sähköinen tunnistautuminen pankkeja varten. Itsenäinen asian tuntija korostaa, että sähköisille palveluille tai säännöksille tarvitaan edelleen pikaisesti vaihtoehtoja, jotta digitaalisiin palveluihin liittyvä tuki voidaan vakiinnuttaa. Myös selkokieltä tarvitaan joillekin ikääntyneille, erityisesti ikääntyneille <u>maahanmuuttajille</u>, lukutaidottomille ikääntyneille ja kielellisiin, uskonnollisiin tai etnisiin vähemmistöihin kuuluville ikääntyneille, jotta voidaan varmistaa tietoon perustuva päätöksenteko.</p>	<p>Verkkopalveluiden saavutettavuusongelmat:</p> <p>Sähköisille palveluille tarvitaan edelleen pikaisesti vaihtoehtoja.</p> <p>Selkokieltä tarvitaan joillekin ikääntyneille (eri vähemmistöt).</p>
EUROOPAN NEUVOSTO		
Valvontaelin	Suositus	Tiivistelmä
Euroopan neuvoston	B. Ulkomaalaislain nojalla vapautensa menettäneet ulkomaan kansalaiset (koh-	Pesukoneiden ja ulkoilupihan suojakaton

<p>kidutuksen vastainen komitea (CPT/Inf (2021) 7)</p>	<p>dat 28–33)</p> <p>28. CPT suosittelee ryhtymään toimenpiteisiin Metsälän säilöönottoyksikön puutteiden korjaamiseksi. Puutteet liittyvät siihen, että osa pesukoneista (joita ulkomaan kansalaiset voivat käyttää vaatteidensa pesemiseen) oli rikki ja ulkoi-lupihan suojakatos oli vähän aikaa sitten vahingoittunut myrskyssä.</p>	<p>korjaaminen Metsälän säilöönottoyksikössä.</p>
	<p>29. CPT suosittelee ryhtymään lisätoimenpiteisiin Metsälän säilöönottoyksikös-sä tarjottavan toiminnan kehittämiseksi, sillä järjestetyn toiminnan puute oli edelleen ongelma etenkin niiden säilöön otettujen kannalta, jotka viettivät lai-toksessa pitkiä aikoja (jopa useita kuukausia). CPT pyytää Suomen viranomaisia puuttumaan siihen ongelmaan, että jotkut kuntosalilaitteista (jotka olivat käytet-tävissä 5,5 tuntia päivässä) olivat rikki.</p>	<p>Järjestetyn toiminnan kehittäminen ja kunto-salilaitteiden korjaaminen Metsälän (ja Jout-senon) säilöönottoyksikössä.</p>
	<p>30. CPT pyytää Suomen viranomaisia pyrkimään varmistamaan, että sairaanhoi-tajalle pääsee nopeasti myös sunnuntaisin.</p> <p>Lisäksi tulisi pyrkiä varmistamaan, että yksikössä on aina yöaikaan paikalla henkilö, joka pystyy antamaan ensiapua (ja jonka tulisi olla koulutettu antamaan elvytystä ja käyttämään defibrillaattoria).</p>	<p>Sairaanhoitajien ja ensiavun nopea saata-vuus Metsälän (ja Joutsenon) säilöönottoyk-sikössä.</p>
	<p>30. CPT kehottaa Suomen viranomaisia ottamaan ensi tilassa käyttöön terveystarkastuksen, joka suoritetaan nopeasti ja järjestelmällisesti kaikille Metsälän säilöönottoyksikköön vastikään saapuneille ulkomaan kansalaisille. Tässä viita-taan myös edelle 14 ja 15 kohtiin.</p>	<p>Nopea ja järjestelmällinen terveystarkastus Metsälän (ja Joutsenon) säilöönottoyksikös-sä.</p>
	<p>30. CPT haluaisi saada yksityiskohtaisempia tietoja uusista ohjeista ja saapumi-sen yhteydessä noudatettavasta terveystarkastuskäytännöstä, jotka ilmeisesti hyväksyttiin elokuussa 2020 mutta joiden toteuttaminen on viivästynyt (pandemian vuoksi) syksyyn 2020.</p>	<p>Lisätietopyyntö terveystarkastuskäytännöistä saapumisen yhteydessä (Metsälän ja Jout-senon keskuskeskukset).</p>
	<p>31. CPT toistaa suosituksensa siitä, että olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että ulkomaan kansalaisilla on Metsälän säilöönottoyksikössä asianmukainen mahdollisuus saada psykologista tukea ja psykiatrista hoitoa.</p>	<p>Psykologinen ja psykiatrinen hoito Metsälän (ja Joutsenon) säilöönottokeskuksessa.</p>
	<p>33. Vieraillessaan Metsälän säilöönottoyksikössä valtuuskunnalle kerrottiin suunnitelmista sulkea nykyiset toimitilat ja korvata ne uudella tarkoitukseen rakennetulla laitoksella vuoden 2022 jälkeen (eli kun nykyisten tilojen vuokraso-pimus päättyy). CPT haluaisi saada aikanaan lisätietoa näistä suunnitelmista.</p>	<p>Lisätietopyyntö suunnitelmista korvata Met-sälän säilöönottoyksikön tilat uusilla.</p>

<p>Euroopan sosiaalisten oikeuksien komitea 2019</p>	<p>19 artikla - Siirtotyöntekijöiden ja heidän perheidensä oikeus suojeluun ja tukeen</p> <p>Päätelmä</p> <p>Komitea siirtää päätelmänsä tekemistä, kunnes se on saanut pyytämänsä tiedot.</p> <p><i>Voit lukea komitean analyysin (sivut 24–25) tästä.</i></p>	
<p>Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastaisen komission (ECRI) Suomea koskeva viides raportti (CRI(2019)38)</p>	<p>2. Vihapuhe</p> <p>Tiedot</p> <p>29. ECRI suosittaa, että viranomaiset perustavat kattavan tiedonkeruujärjestelmän, jolla saadaan yhtenäinen ja yhdenmukainen kuva rasistisista ja homo/transfobisista vihapuhe- ja viharikostapauksista, jossa tiedot ovat täysin eritelty rikostyyppin, vihamotivaatiotyyppin ja kohderyhmän mukaan ja joka sisältää myös tiedot oikeudellisesta seurannasta ja tuloksista. Lisäksi tietojen tulee olla yleisesti saatavilla.</p>	<p>Tiedonkeruu vihapuheesta.</p>
	<p>I. YLEISET AIHEET</p> <p>4. Kotouttamispolitiikka</p> <p>Politiikka- ja muut ohjelmat</p> <p>68. ECRI toistaa suosituksensa, että Suomen viranomaiset pohtivat tapoja saattaa voimaan yhtenäinen ja kattava tietojenkeräysjärjestelmä, jolla voidaan seurata ECRI:n huomion kohteena olevien ryhmien tilannetta käyttämällä tietoja luokiteltuina etnisen alkuperän, kielen, uskonnon ja kansallisuuden mukaan. Tietoja pitäisi kerätä julkisen toiminnan eri osa-alueilta, ja viranomaisten tulisi varmistaa niitä koskeva tiukka luottamuksellisuuden, ilmoitetun ennakkosuostumuksen ja omaehtoisen itseidentifikaation periaatteiden noudattaminen. Järjestelmän tulisi ottaa myös huomioon kaksi- tai moniperusteisen syrjinnän mahdollisuus.</p>	<p>Eritelty tiedonkeruu</p>
	<p>Pakolaiset ja toissijaista suojelua saavat</p> <p>73. ECRI suosittaa, että viranomaiset</p> <p>(i) tekevät syvällekyvän arvion nykyisestä kotouttamisohjelmasta;</p> <p>(ii) varmistavat yhtäläisen pääsyn laadukkaille kotoutumiskursseille kaikkialla maassa käyttämällä mahdollisuuksien mukaan Helsingin kaupungin toteuttamia</p>	<p>i) arvio kotouttamisohjelmasta</p> <p>ii) yhtäläinen pääsy kotoutumiskursseille</p> <p>iii) arvioida osaamisen kehittämis- ja koulutusohjelmia</p>

	<p>menestyksellisiä kotouttamistoimia esimerkkinä hyvistä käytänteistä; ja</p> <p>(iii) arvioivan pakolaisille, maahanmuuttajille ja toissijaista suojelua saaville tarjottavia osaamisen kehittämis- ja koulutusohjelmia niiden vahvistamisen näkökulmasta siten, että niillä saavutettaisiin parempia tuloksia työmarkkinoille pääsyssä ja kiinnittämällä erityistä huomiota naisten erityistarpeisiin.</p>	
	<p>76. ECRI suosittelee, että viranomaiset tarkastelevat uudelleen pakolaisten ja toissijaista suojaa saavien perheenyhdistämistä koskevia sääntöjä, etenkin ansiotasovaatimusta, jotta kotoutumiseen mahdollisesti myönteisesti vaikuttavaa perheenyhdistämistä voitaisiin edistää.</p>	<p>Perheenyhdistämistä koskevan säännösten uudelleentarkastaminen.</p>
	<p>Afrikkalaistaustaiset</p> <p>80. ECRI suosittelee, että viranomaiset ryhtyvät voimallisiin toimiin läheisessä yhteistyössä asianomaisten yhteisöjen kanssa afrikkalaisperäisten syrjintäongelmaan puuttumiseksi ja sen torjumiseksi sekä asunto- että työmarkkinoilla. Tämä tulisi toteuttaa mm. osallistamalla YK:n kansainväliseen afrikkalaisen syntyperän vuosikymmenen ja organisoimalla tietoisuutta lisääviä tapahtumia, joihin myös asunto- ja työmarkkinoita edustavat järjestöt voivat osallistua.</p> <p>Lisäksi tulisi kiinnittää erityistä huomiota somaliyhteisön jäsenten tilanteeseen ja kehittää asianmukaisia mekanismeja lakkautetun somaliasiain asiantuntijaryhmän korvaamiseksi.</p>	<p>Afrikkalaisperäisten syrjintään puuttuminen eri toimenpitein sekä asunto- että työmarkkinoilla.</p> <p>Somaliyhteisön tilanne.</p>
<p>Euroopan neuvoston naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan asiantuntijaryhmä (GREVIO/Inf(2019)9)</p>	<p>II. Yhtenäiset toimintaperiaatteet ja tietojen kokoaminen</p> <p>C. Kansalaisjärjestöt ja kansalaisyhteiskunta (9 artikla)</p> <p>31. GREVIO kehottaa painokkaasti Suomen viranomaisia tunnustamaan, kannustamaan ja tukemaan nykyistä enemmän yhteistyötä kaikkien sellaisten valtiosta riippumattomien toimijoiden kanssa, jotka osallistuvat naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseen ja torjumiseen Suomessa, varmistaakseen näiden osallistumisen toimintaperiaatteiden ja ohjelmien, erityisesti kansallisten toimintasuunnitelmien, suunnitteluun sekä palvelujen, neuvonnan, vaikuttamisen ja valistuksen tarjoamiseen. Monimuotoisuuden varmistamiseksi ja toimintaperiaatteiden rakentamiseksi kaikkien Suomen naisten kokemusten pohjalle GREVIO kehottaa Suomen viranomaisia myös tunnustamaan, kannustamaan ja tukemaan, myös taloudellisesti, nykyistä laajempaa kirjoa naisten kansalaisjärjestöjä, mukaan lukien tukemalla Suomen <u>maahanmuuttajanaisten</u> ja muiden naisten yhteisöperustaisia ruohonjuuritason liikkeitä.</p>	<p>Sukupuolinäkökulma Istanbulin sopimuksen toimeenpanossa</p>

	<p>E. Tietojen kokoaminen ja tutkimus (11 artikla)</p> <p>3. Tutkimus</p> <p>51. GREVIO kehottaa Suomen viranomaisia</p> <p>b. tukemaan tutkimusta erityisiin uhriryhmiin, kuten maahanmuuttajanaisiin ja etnisten vähemmistöjen naisiin, kohdistuvasta väkivallasta;</p>	<p>b. Tutkimusta erityisistä NKV:n uhriryhmistä, kuten maahanmuuttajanaisista</p>
	<p>F. Oikeusapu (57 artikla)</p> <p>234. GREVIO kehottaa painokkaasti Suomen viranomaisia seuraamaan ulkomaalaislakiin vuonna 2016 tehtyjen, maksutonta oikeusapua koskevien muutosten vaikutuksia, tarkoituksena varmistaa naisille jatkuva oikeussuojan saatavuus hyvälaatuisen oikeudellisen edustuksen avulla, sekä poistamaan oikeusavun saannin hallinnolliset tai prosessuaaliset esteet.</p>	<p>Turvapaikanhakijoiden oikeusapu, erityises-ti naisten osalta</p>
	<p>VII. Maahanmuutto ja turvapaikanhaku</p> <p>A. Maahanmuutto (59 artikla)</p> <p>240. GREVIO kehottaa Maahanmuuttovirastoa tunnustamaan ne erityiset vaikeudet, joita oleskeluluvan peruuttaminen voi aiheuttaa Suomessa oleville ulkomaalaisille naisille, joita heidän perheenkokoajapuolisonsa tai -kumppaninsa kohtelee väkivaltaisesti, varsinkin jos peruuttaminen voi johtaa siihen, että naiset erotetaan lapsistaan.</p>	<p>Oleskeluluvan peruuttamisen seuraukset naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan uhreille</p>
	<p>241. GREVIO vaatii Suomen viranomaisia varmistamaan, ettei pelko Suomesta karkottamisesta lasten kanssa tai ilman lapsia estä maahanmuuttajanaisia jättämästä väkivaltaisia puolisoitaan tai kumppaneitaan. Tämä olisi tehtävä tiedottamalla äskettäin maahan saapuneille maahanmuuttajanaisille heidän oikeuksistaan ja myös mahdollisuudestaan saada itsenäinen oleskelulupa lähdettyään väkivaltaisesta suhteesta. Tähän olisi sisällyttävä myös maahanmuuttovirkamiesten valistamista ja valmiuksien kehittämistä tarkoituksena lisätä heidän ymmärrystään niiden naisten traumatisoitumisesta ja uhritumisesta, jotka erotetaan lapsistaan siksi, että heidät on karkotettu Suomesta väkivaltaisesta suhteesta lähtemisen seurauksena.</p>	<p>Sen estäminen, ettei karkotuspelko estä maahanmuuttajanaisia jättämättä väkivaltaista puolisoa</p>
	<p>242. Lisäksi GREVIO vaatii Suomen viranomaisia, erityisesti Maahanmuuttovirastoa, ryhtymään kaikkiin toimiin poistaakseen liian korkeat näyttökynnykset, kuten edellytyksen väkivallantekijän rikostuomiosta, haettaessa uutta oleskelulupaa ulkomaalaislain 54 §:n 7 momentin perusteella.</p>	<p>Naisiin kohdistuvan ja perheväkivallan korkean näyttökynnyksen poistaminen haettaessa uutta oleskelulupaa koetun väkivallan vuoksi</p>

	<p>B. Sukupuoleen perustuva turvapaikkahakemus (60 artikla)</p> <p>1. Vastaanotto ja majoitus</p> <p>246. GREVIO pyytää Suomen viranomaisia jatkamaan pyrkimyksiään varmistaa, että kaikille naisille ja tytöille tarjotaan asianmukainen ja turvallinen majoitus, mieluiten sellaisissa vastaanottotiloissa, joissa on naimattomille naisille erilliset tilat, mukaan lukien saniteettitilat.</p>	<p>Asianmukainen ja turvallinen majoitus naispuolisille turvapaikanhakijoille</p>
	<p>2. Sukupuoli turvapaikkaperusteena</p> <p>253. Sukupuolisensitiivisten turvapaikkamenettelyjen edistämiseksi GREVIO kehottaa Maahanmuuttovirastoa</p> <ul style="list-style-type: none"> - sisällyttämään vakiopuhuttelumenettelyyn erityisiä sukupuolisensitiivisiä kysymyksiä, joiden avulla voidaan järjestelmällisesti arvioida, onko turvapaikkaa hakeva nainen altistunut sukupuoleen perustuvalla väkivallalla tai vaarassa joutua siten vainotuksi; - ryhtymään aktiivisiin toimiin varmistaakseen, että turvapaikkaa hakevat naiset puhutellaan erillään sukulaisistaan ja näiden läsnä olematta; - varmistamaan riittävän hyvälaatuisten tulkkaukspalvelujen saatavuuden turvapaikkamenettelyissä; ja - varmistamaan, että turvapaikkaa hakevien naisten oikeudellinen edustus on riittävän hyvälaatuinen koko turvapaikkaprosessin ajan, ensimmäisestä puhuttelusta alkaen. 	<p>Sukupuolisensitiiviset turvapaikkamenettelyt</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vakiopuhuttelumenettelyyn sukupuolisensitiivisiä kysymyksiä - naisia puhutellaan erillään sukulaisista - tulkkaukspalvelujen saatavuus - oikeusapu koko prosessin ajan
<p>Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun Nils Muižnieksin Suomea koskeva raportti (CommDH(2012)27)</p>	<p>Rasismi ja muukalaisviha</p> <p>102. Ihmisoikeusvaltuutettu on tyytyväinen siihen, että Valtion kotouttamisohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota maahanmuuttajien työllistymiseen. Valtaväestö suhtautuu usein kriittisesti maahanmuuttoon, ja rasismiin ja muukalaisvihan kitkemiseksi tarvitaan entistä tehokkaampia toimia. Vihapuhe, jota on ilmennyt myös poliitikkojen taholta, on merkittävä ongelma. Ihmisoikeusvaltuutettu kehottaa suomalaisia syyttäjiä ja tuomioistuimia käsittelemään huolellisesti tapaukset, jotka koskevat kiihottamista kansanryhmää vastaan.</p>	<p>Syyttäjät ja tuomioistuimet tulee käsitellä huolellisesti kiihottamista kansanryhmää vastaan koskevat tapaukset.</p>
	<p>103. Suomessa rasismiin ja muukalaisvihon kohteeksi joutuvat todennäköisimmin romanit, <u>venäjänkieliset ja somalit</u>. Ihmisoikeusvaltuutettu on erityisen huolissaan nuorten somalien äärimmäisestä syrjäytymisestä. Suomen viranomaiset</p>	<p>Rasismiin kohteena venäjänkieliset ja somalit.</p>

	<p>toteuttavat romanipoliittista ohjelmaa, mutta ihmisoikeusvaltuutetun mielestä romanien aktiivisempi osallistuminen tähän prosessiin olisi tarpeen. Venäjänkielisille ja somaleille tarkoitettuja erityistoimia on käynnissä vain muutamia. Viranomaisten, venäjänkielisten ja somalien välille on luotava erityisiä neuvoa-antavia mekanismeja, jotta ongelmat voidaan tunnistaa ja niihin voidaan puuttua. Tämänhetkisen tiedon valossa on selvää, että etnisten vähemmistöjen kohtaamaan työsyRJintään, koulukiusaamiseen ja viharikoksiin on puututtava ensi tilassa.</p> <p>Lisäksi viranomaisten on kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota venäjän kielen asemaan sekä venäjänkielisen koulutuksen ja joukkoviestinnän edistämiseen Suomessa.</p>	<p>Luotava erityisiä neuvoa-antavia mekanismeja viranomaisten, venäjänkielisten ja somalien välille.</p> <p>Enemmän huomiota venäjän kielen asemaan sekä venäjänkielisen koulutuksen ja joukkoviestinnän edistämiseen.</p>
--	---	--